

Euroopa
Komisjon

EUROOPA LIIDU
POLIITIKA
LAHTISELETATUNA

Euroopa
kultuurilise
mitmekesisuse
tunnustamine

Kultuur ja audiovisuaal- küsimused

Euroopa kultuuri- ja loomesektorid
annavad majandusse ning tööhõivesse
oma olulise panuse

EUROOPA LIIDU POLIITIKA LAHTISELETATUNA

Käesolev väljaanne kuulub sarja, mis arusaadavas keeles kirjeldab ja põhjendab ELi tegevust eri poliitikavaldkondades ning selle tegevuse tulemusi.

Avaldatud väljaannete nimekirja leiate ja need saate alla laadida veebilehelt:
http://europa.eu/pol/index_et.htm

Kuidas EL toimib?
„Euroopa 2020”: Euroopa majanduskasvu strateegia
ELi asutajad

Areng ja koostöö
Digitaalarengu tegevuskava
Eelarve
Energeetika
Ettevõtlus
Haridus, koolitus, noored ja sport
Humanitaarabi ja kodanikukaitse
Kaubandus
Keskfond
Kliimameetmed
Konkurents
Kultuur ja audiovisuaalküsimused ✖
Laienemine
Majandus- ja rahaliit ning euro
Maksustamine
Merendus- ja kalandusasjad
Pettusevastane võitlus
Piirid ja julgeolek
Põllumajandus
Rahvatervis
Regionaalpoliitika
Rände- ja varjupaigaküsimused
Siseturg
Tarbijad
Teadusuuringud ja innovatsioon
Toiduohutus
Toll
Transport
Tööhõive ja sotsiaalküsimused
Välisasjad ja julgeolekupoliitika
Õigusküsimused, kodakondsus ja põhiõigused

SISUKORD

Miks on vaja Euroopa kultuuri- ja audiovisuaalpoliitikat?	3
Kuidas EL seda ellu viib?	4
ELi tegevus	6
Tulevikväljavaated Tulevikueesmärkide seadmine	11
Täiendavat lugemist	12

Euroopa Liidu poliitika lahtiseletatuna Kultuur ja audiovisuaalküsimused

Euroopa Komisjon
Teabevahetuse peadirektoraat
Väljaanded
1049 Brüssel
BELGIA

Käsikiri valmis 2013. aasta juunis.

Esikaas ja foto leheküljel 2: © iStockphoto – scanrail

12 lk – 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-24687-6
doi:10.2775/83806

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2013

© Euroopa Liit 2013
Reprodutseerimine on lubatud. Üksikute fotode kasutamiseks või reprodutseerimiseks tuleb luba taotleda otse autoriõiguse omanikult.

Miks on vaja Euroopa kultuuri- ja audiovisuaalpoliitikat?

Rikkaliku kultuuri ja loovuse edendamine

Kiiresti arenev tehnoloogia pakub Euroopa loomemajandusele nii uusi võimalusi kui tekitab ka probleeme. Euroopa Liit on võtnud endale kohustuseks aidata kõiki, kes tegutsevad asjaomastes sektorites (alustades oma kultuuripärandit hindavate kohalike kogukondadega ning lõpetades auhinnaga pärjatud filmi tootjatega), et nad õpiksid ära kasutama pakutavaid võimalusi ning ületama takistusi, millega nad silmitsi seisavad.

Väljakutsed on märkimisväärsed. Uued liikmesriigid toovad kaasa palju mitmekesisust, kuid keelelised ja kultuurilised erinevused viivad turu killustatuseni. Ülemaailmne majanduskriis muudab loomemajanduse rahastamise üha keerukamaks. Uued digitehnoloogiad mõjutavad oluliselt traditsioonilisi levitamisi: ulatuslikud kogud on liikunud riulitelt kõvaketastele, kuid jätkusuutlike ärimudelite loomine on problemaatiline.

Loov tõuge ka muule kui vaid majandusele

Euroopa kultuuri- ja loomesektorid annavad oma panuse majanduskasvu, tööhõivesse, innovatsiooni ja sotsiaalsesse ühtekuuluvusse.

Asjaomaste sektorite arvel on ligikaudu 4,5% Euroopa SKPst ning nendes töötab umbes 3,8% ELi tööjõust (8,5 miljonit inimest). Tööhõive suurenes loomesektoris aastatel 2000–2007 kokku keskmiselt 3,5% aastas, ELi majanduses tervikuna suurenes see samas 1% aastas.

Televiisioon on Euroopas jätkuvalt esmatähtis teabe- ja meelelahutusallikas. Enamikus kodudes on olemas televiisorid ning keskmine eurooplane sisustab ööpäevas selle vaatamisega keskmiselt kuni neli tundi. Üha enam pakutakse audiovisuaalsisu ka tellitavate teenuste kaudu.

Kasu kogu ELi hõlmavast lähenemisviisist

Kõigil Euroopa Liidu liikmesriikidel on kultuuri- ja audiovisuaalküsimustega tegelemiseks oma lähenemisviis. ELi tehtav töö toetab neid püüdlusi ning lisab sellele täiendava mõõtmte.

EList tervikuna kogutavat teavet võidakse kasutada selleks, et toetada riikide poliitilisi otsuseid või pakkuda näiteid parimatest tavadest, mida teised võivad samuti üle võtta. Kogu ELis rakendatavate programmidega võidakse saavutada suurem üleüldine mõju kui vaid riigi tasandil läbiviidavate programmidega. Kogu ELis kehtestatud poliitika aitab edendada riiklikke eesmärke.

ELi programmiga „Kultuur“ edendatakse meie ühist kultuuripärandit. Kogu ELi hõlmav programm mitte üksnes ei toeta kultuurialaseid meetmeid üldiselt, vaid loob ka platvormi Euroopa tasandi oskusteavet omavate kultuuriorganisatsioonide loomiseks ning kultuuridevahelise dialoogi edendamiseks.

Audiovisuaalmeedia teenuste ühtne turg ning programmi loomine interneti turvalisemaks kasutamiseks, et kaitsta lapsi kõikjal ELis, on vaid kaks viisi, kuidas kogu ELi hõlmav lähenemisviis võimaldab riiklikul tasandil tehtavaga võrreldes selliste probleemide lahendamiseks rohkem ära teha. Programmid MEDIA ja MEDIA Mundus täiendavad riikidepoolset rahastamist, et tugevdada Euroopa kino, parandada uute filmide levikut ning muuta audiovisuaalsektor konkurentsivõimelisemaks.

Euroopa mitmekesisus on loovuse „sulatusahi“.

Kuidas EL seda ellu viib?

Koostööd tehes on võimalik saavutada rohkemat

Rohujuuresandide projektid kultuuriturismi edendamiseks, linnade taaselusamine kultuuriliselt olulistest piirkondades, sõltumatute filmide leviku toetamine – kõiki neid ja paljusid muid eesmärke on võimalik kõige paremini saavutada, kui erinevate tasandite organisatsioonid oma jõupingutused ühendavad.

Euroopa Komisjon ei tegutse isolatsioonis, vaid tema tegevus põhineb muude rühmade toetusel ning ta annab nende tegevusse oma panuse. Siin on mõned näited sellest, kuidas komisjoni ideed teiste organisatsioonide tööd toetavad.

Kultuurialane koostöö

Riiklik tasand. Riiklikud ametiasutused, ELi institutsioonid ja kogu Euroopa kultuurisektor on teinud alates 2007. aastast tihedat koostööd, et edendada:

- kultuurilist mitmekesisust ja kultuuridevahelist dialoogi;
- kultuuri kui loovuse ja innovatsiooni katalüsaatorit;
- kultuuri osana ELi rahvusvahelistest suhetest.

Riiklikud ametiasutused saavad määrata oma esindajaid kogu ELi hõlmavatesse eksperdirühmadesse, et arutleda riiklike ja piirkondlike parimate tavade teemal ning valida nendest välja parimad näited. Samuti saavad nad teha ettepanekuid viiside kohta, kuidas prioriteetsetes valdkondades koostööd teha.

Euroopa institutsioonide ühendatud püüdlused.

Paljud piirkonnad ja linnad näevad, kuidas kultuuri- ja loomemajandus võivad soodustada nende majanduslikku konkurentsivõimet ning aidata luua uusi töökohti. Toetust pakutakse ka ELi Ühtekuuluvusfondi vahendusel, mille eelarve on ette nähtud Euroopa vaesemate piirkondade abistamiseks.

Laiema üldsuse kaasamine ELi kultuurialasesse visiooni. Selleks et meie kultuurilisest mitmekesisusest majanduslikult kasu saada ning saavutada kultuuridevaheline austus ja mõistmine, tuleb kõigi tasandite poliitikasse kaasata meetmed juurepääsuks kultuurile hariduse valdkonnas, kultuurilise tootlikkuse suurendamiseks ning osalemise toetamiseks.

Parimad ideed tulevad igast ilmakaarest.

Eesmärgiga saada poliitika kujundamisel kohapealsetest teadmistest maksimaalset kasu on komisjon rajanud kolm platvormi, et edendada kultuurisektori ja sõltumatute organisatsioonide vahelisi arutelusid. Need hõlmavad kultuuri- ja loomemajandust, kultuuridevahelist dialoogi ja juurdepääsu kultuurile.

Sõltumatud rühmitused. Kõikjal Euroopas on mitmeid organisatsioone, mis on pühendunud kultuuri toetamisele. Paljud nendest on koondunud Europa Nostra egiidi alla. See toetab meie kultuuripärandi säilitamist ja edendamist. Ligikaudu 250 valitsusvälist ning mittetulunduslikku rühmitust, mille liikmeid on kokku üle viie miljoni, moodustavad asjatundjate ja vabatahtlike võrgustiku, mis on pühendunud kultuuripärandi kaitsmisele praeguste ning tulevaste põlvkondade jaoks.

Koostöö audiovisuaalsektori hüvanguks

Riiklik tasand. ELi liikmesriigid toetavad oma audiovisuaalsektoreid mitmel viisil. Nende eelarve võib sisaldada näiteks liikmesriikide maksutulu, televisioonist ning mõnel juhul ka lotomängimisest saadavat tulu. Kõigis liikmesriikides on riiklikud filmiinstituudid või sarnased asutused, kes filmitööstust toetavad.

Filmide tootmise puhul kehtivad eeskirjad, mida ELi liikmesriigid peavad järgima, et tagada kõigi ELis toodetavate filmide osas õiglane konkurents. Näiteks ei tohi riigiabi põhimõtteliselt ületada 50% tootmiskuludest.

Sõltumatud rühmitused. Kodanikud kõikjal ELis on rajanud mitmeid organisatsioone, et muuta audiovisuaalsektor konkurentsivõimelisemaks ning soodustada loovust. Nende organisatsioonide hulka kuuluvad näiteks Euroopa Filmirežissööride Liit (FERA) ja Euroopa Filmiakadeemia.

FERA ühendab riiklikke režissööride ühinguid. Liit on võtnud endale kohustuse kaitsta filmirežissööride oskusi, loovust, majanduslikke õigusi ja kunstitaju.

Euroopa Filmiakadeemial on 2700 liiget, kes kõik on asjaomase valdkonna asjatundjad. Nad on korraldanud koolitusseminare, konverentse ja muid üritusi, mille eesmärk on ühendada loovust ning tööstust.

Igal aastal toimub Euroopa Filmiakadeemia tegevuse kulminatsioonina Euroopa Filmiuhindade tseremoonia. Seitseteist kategooriat, nagu „parim Euroopa film”, „parim režissöör”, „parim meesnäitleja” ja „parim naisnäitleja”, võimaldavad tunnustada parimat, mida EL selles valdkonnas pakub.

Euroopa kodanike kaasamine – auhinnad ja festivalid

Kogu ELi kodanike kaasamine kultuuri ja audiovisuaalsesse eneseväljendusse on oluline, kui soovime saavutada kaasatust, vastastikust austust ja loomemajandusest tulenevat majanduskasvu käsitlevaid eesmärke. Kogu ELis korraldatakse võistlusi ja festivale ning kodanikele mõeldud programme, mille abil püütakse asjaomaseid eesmärke saavutada.

Mõned näited:

ELI KAASAEGSE ARHITEKTUURI AUHIND. Arhitektuur, mis võib nutika disaini abil tõsta meie tuju ning muuta meie elu lihtsamaks, mõjutab meie igapäeva elu keskkonnaalasel, sotsiaalsel ja kultuurilisel tasandil. Euroopa kaasaegse arhitektuuri auhinna / Mies van der Rohe auhinnaga tunnustatakse kõige loovamaid ja innovatiivsemaid praegusi ning tulevasi Euroopa arhitekte. See on Euroopa arhitektuuri kõige mainekam auhind.

Euroopa Liidu 2012. aasta kirjandusauhinna võitja, Horvaatia kirjanik Lada Žigo (vasakul) ning Euroopa hariduse, kultuuri, mitmekeelsuse ja noorte volinik Androulla Vassiliou (paremal) kätlemas.

EUROOPA LIIDU KULTUURIPÄRANDI AUHIND.

Euroopa kultuuripärand on mitmekesine, alustades arhitektuurilisel oluliste paikade ja tööstushoonetega ning lõpetades kunstiteoste ning ajalooliste aedadega. Euroopa Liidu kultuuripärandi auhind ehk Europa Nostra auhind antakse igal aastal välja silmapaistvatele projektidele, mille puhul säilitatakse meie kultuuripärandit, suurendatakse sellealast teadlikkust või teostatakse seonduvaid teadusuuringuid.

PROGRAMMI MEDIA AUHIND. Esimene konkurs toimus 2012. aastal ning auhinna pälvib film, millel on potentsiaalselt suurim kassaedu ning mille on esitanud stsenaarist või filmitootmisettevõtte. Filmid valitakse välja nende hulgast, mis on esitatud selleks, et saada programmist MEDIA toetust nende tootmiseks.

AUHIND „THE EUROPEAN BORDER BREAKERS AWARDS”. Euroopa erinäolist kultuurilist mitmekesisust näeme ka noorte muusikute puhul. Auhinnaga „The European Border Breakers Awards” (EBBAs) tunnustatakse Euroopa muusikuid, kes saavad oma esimese rahvusvaheliselt ilmunud albumiga tuntuks ka mujal kui oma koduriigis. Auhinnaga tõstetakse esile silmapaistvaid Euroopa muusikalisi talente, julgustades esinejaid jagama oma muusikat kõikjal ELis.

EUROOPA LIIDU KIRJANDUSAUHIND. Euroopa Liidu kirjandusauhinna eesmärk on tuua esile Euroopa kaasaegse kirjanduse kvaliteet ja mitmekesisus, edendades Euroopas kirjanduse laiemat levikut ning suurendades lugejate huvi väliskirjanduse vastu. Osaleb 37 riiki ning nad võivad saada toetust omakeelsete teoste tõlkimiseks.

ELi tegevus

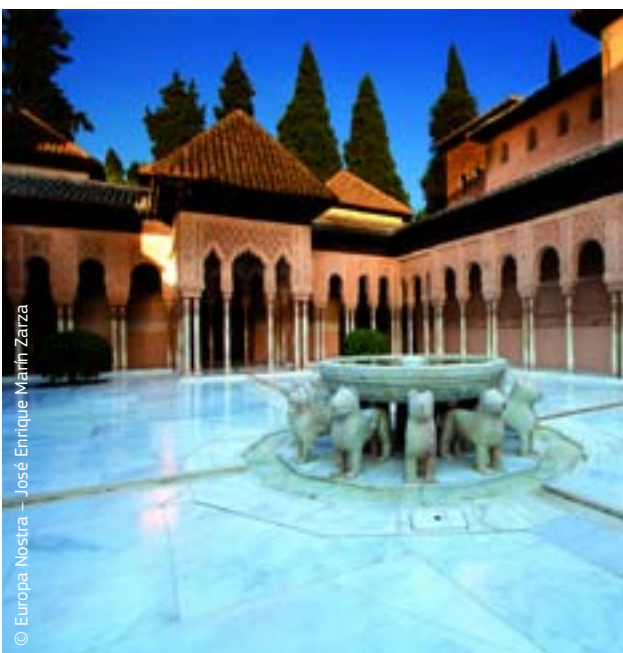
ELi kultuuriprogramm

Seitsme aasta jooksul on kasutada üle 400 miljoni euro suurune eelarve, et soodustada kultuuriteoste levikut, edendada kultuuri valdkonnas töötavate inimeste liikuvust ning hõlbustada kultuuridevahelist dialoogi kogu Euroopas.

Euroopa kultuurialane tegevuskava globaliseerub maailmas edendab:

- kultuurilist mitmekesisust ja kultuuridevahelist dialoogi;
- kultuuri kui loovuse katalüsaatorit;
- kultuuri kui Euroopa Liidu rahvusvaheliste suhete olulise mõjuri edendamist.

Toetust antakse ka muudest ELi rahastatavatest programmidest. Alates 2007. aastast on Euroopa Regionaalarengu Fond eraldanud kultuuripärandi kaitsmiseks ja säilitamiseks 3 miljardit eurot, kultuuritaristu arendamiseks 2,2 miljardit eurot ja kultuuriteenuste toetamiseks 775 miljonit eurot. Teadusuuringute ja tehnoloogia arengu raamprogrammide kaudu on alates 1998. aastast eraldatud lisavahendeid 150 miljoni euro ulatuses.

© Europa Nostra – José Enrique Martín Zañza

Hispaania linnas Granadas asuv Alhambra Patio de los Leones, mis võitis 2012. aastal Europa Nostra auhinna.

Kuidas ELi raha kultuuri valdkonnas kasutatakse?

Rahastamine hõlmab paljusid projekte, sealhulgas:

- *projektid, mis hõlmavad vähemalt kolme organisatsiooni kolmest erinevast riigist ning mis kestavad kuni kaks aastat, võivad saada toetust summas 50 000–200 000 eurot, kuid nad peavad sama palju ka ise juurde lisama. Teatavatel tingimustel võivad sellistes projektides osaleda ka ELi mittekuuluvad riigid;*
- *projektid, mis hõlmavad vähemalt kuut organisatsiooni kuuest erinevast riigist ning mis kestavad kolm kuni viis aastat, võivad saada toetust summas 200 000–500 000 eurot aastas, kuid nad peavad sama palju ka ise juurde lisama;*
- *kirjastused võivad saada toetust summas 2000–60 000 eurot kirjandusteoste tõlkimiseks ning nad peavad sama palju ka ise juurde lisama;*
- *Euroopa kultuuripealinnad saavad toetust summas 1,5 miljonit eurot.*

Kultuuriprogrammi peamine eesmärk on Euroopa kodakondsuse väljakujunemine. Hiljuti avaldatud hindamisaruandest nähtub, et suur osa koostööprojektides osalevatest organisatsioonidest oli arvamusel, et nende tegevus oli tõepoolest selle eesmärgi saavutamisele kaasa aidanud.

Programmid MEDIA ja MEDIA Mundus

755 miljoni euro suuruse eelarvega programmi MEDIA osaline teene on see, et kõigest 2009. aastal valminud filmidest oli 54% ELi kinodes jooksvatest filmidest toodetud Euroopas. 1989. aastal oli asjaomane näitaja 36%.

Rohkem kui tosikond filmi, mida on osaliselt rahastatud programmist MEDIA, on võitnud Oscari. „The Artist” (2012), „Slumdog Millionaire” (2009) ja „The Pianist” (2002) on vaid mõned näited filmidest, mille tootmist toetati programmi MEDIA raames ning mis on pälvinud kriitikute tunnustuse. Arendustegevuse rahastamine aitab igal aastal turule tuua 400 kvaliteetset Euroopa projekti.

Programmi MEDIA raames toetataval võrgustikul Europa Cinema on 32 riigis üle 2000 kinoekraani, edendades kultuurilist mitmekesisust 475 linnas.

Igal aastal saab tänu programmile MEDIA koolitustest osa ligikaudu 1800 filmi valdkonna asjatundjat (filmitootjad, levitajad, stsenaaristid). Neil aidatakse omandada asjakohane kutsekvalifikatsioon ja oskused ning saada kasu võrgustumisvõimalustest kõikjal ELis. Asjaomased võrgustikud moodustavad nüüd Euroopa kinotööstuse selgroo.

2010. aastal rajatud MEDIA tootmise tagatisfond aitab filmitootjatel leida rahalisi vahendeid erasektorist. Fond julgustab panku laenama, jagades riske. Fond hakkas taotlusi vastu võtma 2011. aasta mais ning selle tulemusena anti kümnes erinevas ELi liikmesriigis rohkem kui tosin tagatist laenuväärtusega ligikaudu 15 miljonit eurot.

Programm MEDIA Mundus käivitati aastal 2011 ning selle abil tugevdatakse Euroopa filmitööstuse ning väljaspool Euroopat paiknevate filmitegijate vahelisi suhteid. Programm hõlmab 440 Euroopa kino ning peaaegu 200 kino Aasias, Lääne-Ameerikas ja Vahemere piirkonnas, mis teevad koostööd Euroopa ja muu maailma kinokunsti leviku parandamiseks.

Võrgustik Europa Cinemas edendab Euroopa kino olemust.

Audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv

Kui igas ELi liikmesriigis kehtiksid erinevad televisiooni käsitlevad eeskirjad, oleks keerukas vaadata teleprogramme, mida edastatakse teistest Euroopa riikidest. Sel põhjusel võttis EL 1989. aastal vastu nn piirideta televisiooni direktiivi, kehtestades kogu ELile ühised miinimumeeskirjad.

Internetipõhine televisioon ja uued võimalused audiovisuaalsisu levitamiseks tekitavad reguleerivatele asutustele uusi probleeme, nagu noorte kaitsmine kahjuliku sisu eest ning vihkamisele õhutamise keelustamine, tagades samas sõnavabaduse.

2009. aastal muudeti piirideta televisiooni direktiivi nii, et sellest sai audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv. Audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv hõlmab kõiki audiovisuaalmeedia teenuseid – tavapärasest televisiooni (lineaarne teenus) ning tellitavaid videoteenuseid (mittelineaarne teenus) – ning kaasajastatud telereklaamieeskirju. 2012. aasta mais esitas komisjon esimese aruande audiovisuaalteenuste direktiivi kohaldamise kohta. Direktiivi põhisisu on järgmine.

- Direktiiviga kehtestatakse miinimumeeskirjad alkoholi reklaami reguleerimiseks. Siiski on liikmesriikidel vabadus võtta oma riigisiseste teenuste puhul vastu rangemad eeskirjad. Kaksikümne kaks liikmesriiki on seda ka teinud.
- Direktiiviga reguleeritakse ka alaealistele suunatud reklaami. Saja kõige sagedamini edastatava reklaamilõigu sisuanalüüs näitas, et need ei kasuta ära usaldust, mis lastel on nende vanemate vastu, ei julgusta lapsi veenma oma vanemaid ostma neile

© Paulo Pacheco – Fundação Cidade de Guimaraes

Üritused Portugali linnas Guimarães, mis on üks 2012. aasta Euroopa kultuuripealinnadest.

reklaamitavat kaupa ega näita lapsi põhjendamatult ohtlikes olukordades.

- Direktiiviga ei reguleerita stereotüüpide kui selliste kasutamist reklaaminduses, kuid sellega keelustatakse sool põhinev diskrimineerimine. Kuigi tõelist diskrimineerimist esineb väga harva, selgus piiratud arvus liikmesriikides korraldatud uuringutest, et telereklaamides võib soolisi stereotüüpe ette tulla.

Võttes arvesse traditsiooniliste ja internetisaadete omavahelist lähenemist, käivitas komisjon avaliku konsultatsiooni, et uurida, mida see lähenemine võiks Euroopa majanduskasvu, innovatsiooni, kultuurilise mitmekesisuse ning tarbijate seisukohast tähendada. Konsultatsiooniga seotud küsimused on esitatud dokumendis „Valmistumine audiovisuaalmaailma täielikuks ühtesulandumiseks: kasv, looming ja väärtused”.

Euroopa kultuuripealinnad

Üle 25 aasta on linnad kõikjal Euroopas võistelnud paljuihaldatud Euroopa kultuuripealinna tiitli eest. Kodanikke julgustatakse kokku saama ja oma linnade kohta uusi teadmisi omandama. Neil on aasta jooksul palju võimalusi anda oma linna korraldatavatesse üritustesse oma panus.

„Võitjad peaksid rahul olema uutmoodi dünaamika loomise ning uute kultuuriharjumustega, uue publiku

leidmise, linna pärandi arendamise, noorte loojate aitamise, kodanike kaasamise ja osalemisega aasta jooksul ning samuti nende kultuurialase tulevikuga.”

Simonetta Luz Afonso, Lisboa '94 / Lissaboni (Portugal) kultuuripealinna ürituste korralduskomitee liige, kes vastutab näituste eest

Võitjaks osutunud linnad peavad kahtlemata investeerima suuri rahasummasid ja energiat oma ürituste korraldamisse ning isegi linnaosade taastamisse ja infrastruktuuri.

Kui neilt küsida, kas see kõik end ka ära tasub, annavad kohalikud ametiasutused ja korraldajad erinevaid vastuseid. Nad soovivad oma linna maakaardile märkida, algatada pikaajalist kultuurialast koostööd, olla sihtkohaks nii oma riigist pärit kui ka rahvusvahelistele külalistele, tugevdada enesekindlust ning ergutada inimeste kultuurihuvi. Teistele meeldib aga mõte kogu aasta vältavatest pidustustest.

Fantasy design – noorte koolitamine innovatiivseteks

Kolme aasta jooksul kogunes 4000 kooliõpilast (noorimad neist 5aastased), 57 disainerit ja 200 õpetajat klassiruumidesse, et töötada disainkursuste jaoks välja koolitusmaterjal ja -meetodid. Viis ELi liikmesriiki olid kaasatud töösse, mille eesmärk oli ergutada laste huvi disaini vastu, nii klassiruumis kui ka kutseliste disainerite ateljeedes.

Kutselised disainerid moodustasid žürii, mis valis välja parimad näiteid laste disainitöödest. 233 tööst valiti näitusel osalemiseks välja 66. Nendest 22 puhul arendati kutseliste disainerite abiga välja ka prototüübid. Näitusel, mis oli avatud nii Helsingis, Gentis kui ka Glasgow's, oli kokku üle 76 000 külastaja.

Euroopa teatrimaja – teatri valdkonna loov koostöö

Magic Net on kogu ELi hõlmav platvorm, mis annab teatritele võimaluse kohtuda kolleegidega teistest riikidest, et osaleda kunstialastes vahetustes. Koos elades ja töötades saavad kunstnikud kutsealast teavet ning õpivad üksteise kultuuri paremini tundma.

Osalised jagavad ideid teatrite mängukavade koostamise, näitlemismeetodite, lavastamistõlgenduste ja teatri kohta hariduses ning selle kohta, kuidas anda külalissetendusi. Asjaomased vahetused on eriti kasulikud ajal, mil teatritel on majandusliku ebastabiilsuse tõttu raskusi.

Võrgustik, mida juhib Saksamaa teatritrupp, keskendub noorte teatriklubidele ning noorele vaatajaskonnale, kellele uued etendused mõeldud on.

Projekt „Operation Kino” – kinokunsti viimine ELi äärealadele.

Projekt „Operation Kino”

Projekti „Operation Kino” kaudu püüab programm MEDIA Mundus jõuda kinematograafiliselt enim puudust kannatavate ja probleemsete piirkondadeni Balkani poolsaarel ja Türgis, julgustades kohalikke ametiasutusi toetama mitmeotstarbelisi digikinosid piirkonna kultuurikeskustes.

Transilvaania, Sofia, Sarajevo ja Istanbuli filmifestivalid saavad ligikaudu 15 mängufilmi palju kõneainet leidnud tuurile, mis läbib kõiki asjaomaseid riike.

MUBI Europe – veebipõhine filmiarhiiv

MUBI on 2007. aastal loodud veebipõhine filmiarhiiv, mis on muutunud ülipopulaarseks. Veebisaidil on üle 200 levitamislepingu, 3000 filmi, igas kuus külastab saiti 1 miljon inimest ning sellel on 1,2 miljonit registreeritud kasutajat.

„Programmi MEDIA abiga oleme rajanud tuleviku filmiarhiivi – rahvusvahelise veebipõhise kino, kus vaadata, avastada ja jagada kinokunsti paremikku – ning esmaklassilise kinoajakirja.”

Efe Cakarel, MUBI rajaja

Zentropa – sõltumatu filmitootmisettevõtte

Lars von Trieril, Susanne Bieril ja teistel tuntust kogunud režissööridel on alati väga head võimalused leida vajalikud rahalised vahendid kas programmi MEDIA abiga või ilma selleta. Selleks, et uued talendid saaksid areneda kuulsateks režissöörideks, on aga väga vaja piisavaid rahalisi vahendeid.

Programmi MEDIA raames on märkimisväärselt toetatud Taanis asuvat filmitootmisettevõtet Zentropa. Kui see 1990ndate aastate alguses loodi, toetati seda programmi MEDIA raames palju ning see aitas põhimõtteliselt esimesed tegutsemisaastad üle elada.

Ettevõtte haldusjuht Anders Kjærhauge selgitab: „Kuna keegi Taanis ei uskunud sel ajal Zentropa ideesse, oli MEDIA toetus ettevõtte püsijäämise seisukohast ülioluline.”

Zentropa kaudu programmist MEDIA kasu saanud režissöörid hindavad ettevõtet väga. Susanne Bier, 2011. aastal Oscari võitnud filmi „In a Better World” režissöör, selgitab: „Praegusel globaliseerumise ajal on meie arvates oluline, et Euroopa oleks mitmes valdkonnas (sh kultuurivahetus) ühel häälel ning seda silmas pidades tuleks toetada programmi MEDIA üldist ideed.”

„Zentropale ja programmile MEDIA pandi alus 1990. aastate alguses. Kasvasime koos kui innukad lapsed; olime koos teismelised ning kuigi me ei olnud alati samal arvamusel, nõustusime alati teineteist ära kuulama, sest meil oli ühine eesmärk: kvaliteetsete Euroopa filmide tootmine. Saame nüüd varsti 20aastasteks täiskasvanuteks ning oleme juba tootnud palju fantastilisi filme, saanud kasulikke kogemusi, mida teistega jagada, ning loodame, et saame koos vananeda!”

Anders Kjærhauge, Zentropa haldusjuht

Tulevikväljavaated

Tulevikueesmärkide seadmine

Mida toob tulevik majandusliku ebastabiilsuse ja kiiresti areneva globaliseerumise kontekstis? Siin on mõned ideed, mida komisjon toetab.

„Loov Euroopa” – järgmine etapp kultuuri- ja audiovisuaalsektorile antava ELi toetuse puhul

Tuhandet inimesed, kes töötavad kino-, tele-, muusika-, lavakunsti-, kultuuripärandi- ning muudes sarnastes valdkondades, saavad kasu suuremast ELi toetusest uue programmi „Loov Euroopa” vahendusel, mida komisjon esitles 2011. aastal. Programm kestab ajavahemikus 2014–2020 ning annab vajaliku tõeke kultuuri- ja loomemajandusele, mis on Euroopas suureks töökohtade ja majanduskasvu allikaks.

Programm „Loov Euroopa” püüab lahendada kultuuri- ja loomemajanduse valdkonnas esinevaid probleeme, mis on eelkõige seotud killustumise, globaliseerumise, digitehnoloogiale ülemineku ning erasektori investeeringute puudusega. Laiemas mõttes etendab loovus olulist rolli tänapäeva hariduses. See innustab innovatsiooni ja ettevõtlust ning annab panuse sotsiaalsesse kaasatusse.

Me ei saa tulevikku ette näha, kuid saame tagada, et meie loomemajandus on selleks valmis.

Uus programm koondab kokku praegused programmid: kultuuriprogrammi ning programmid MEDIA ja MEDIA Mundus. See pakub suuremat toetust kino- ning audiovisuaal- ja kultuurisektoritele. Komisjon on teinud ettepaneku eelarve eraldamise kohta uuele finantstagatisvahendile, et anda kultuurialal tegutsejatele võimalus juurdepääsuks pangalaenudele.

Uued võimalused

„Loov Euroopa” pakub palju uusi võimalusi:

- 300 000 artistile ja muule kutselisele kultuuritöötajale ning nende tööle eraldatakse rahalisi vahendeid, et jõuda välismaal uue publikuni;
- levitamistoetust saab enam kui 1000 Euroopa filmi, mis jõuavad nii traditsioonilise kui ka digitehnoloogia vahendusel vaatajateni kogu Euroopas ja väljaspool seda;
- koolitatakse tuhandeid kultuuriorganisatsioone ja kultuuritöötajaid, võimaldades neil omandada uusi oskusi ning aidata tegutseda rahvusvahelisele tasandil;
- toetust saab 2500 Euroopa kino, et tagada vähemalt 50% seal linastuvate filmide Euroopa päritolu;
- toetatakse enam kui 5500 raamatu ja muu kirjandusteose tõlkimist.

Digitaalse tuleviku omaksvõtmine

Digitehnoloogia mõjutab oluliselt seda, kuidas me meediat kasutame. Selle tulemusena vaadatakse läbi filmide levitamistavad ning digiteerimine vallutab kinosid.

Ringhääling on samuti arenemas: üleminek digitaalsele ning internetitelevisioonile, uued juurdepääsuviisid audiovisuaalteenustele ning sisuhaldus avavad uusi võimalusi.

Areng tarbijate käsutuses olevate seadmete osas võimaldab inimestel pääseda juurde sisule ning seda luua mis tahes kohas ja ajal, kasutades mobiilseid vahendeid, nagu tahvel- ja sülearvutid ning nutitelefonid.

Selleks et nendest muutustest kasu saada, on tegevuskavale „Euroopa filmide levitamine digiajastul” eraldatud 2 miljonit eurot, et:

- täiustada Euroopa filmide levitamist ELis;
- suurendada Euroopa filmide vaatajaskonna suurust ning ulatust;
- aidata turul tegutsejatel ja otsusetegijatel olla ennetaval positsioonil, hoides neid kursis muutustega, mis mõjutavad filmide levitamist.

Täiendavat lugemist

Kui väljaandes kajastatud teemad on huvi ärganud, võite leida lisateavet järgmistelt veebisaitidelt.

- ▶ **Kultuur:** <http://www.ec.europa.eu/culture>
- ▶ **Audiovisuaalvaldkond (MEDIA):** <http://www.ec.europa.eu/culture/media>
- ▶ **Loov Euroopa:** http://ec.europa.eu/culture/creative-europe/index_en.htm
- ▶ **On Teil küsimusi Euroopa Liidu kohta? Europe Direct saab aidata:** 00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europedirect.europa.eu>

